JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS CHRISTINE STIX-HACKL

8 päivänä maaliskuuta 2001 [1]

I Alustavat huomiot

1. Espanjan Tribunal Supremo (hallinnolliset riita-asiat, kolmas jaosto) haluaa ensi sijassa selvittää, ovatko yhteisön oikeuden kanssa yhteensoveltuvia sellaiset Espanjan oikeuden säännökset, joiden mukaan satelliitin välityksellä tarjottavien, saatavuudeltaan rajoitettujen televisiopalvelujen tarjoajien (jäljempänä palvelujen tarjoajat) on hankittava tarvittavien laitteiden, laitteistojen, koodauksenpurkulaitteiden tai järjestelmien (jäljempänä koodauksenpurkulaitteet) kaupan pitämiseen lupa, joka edellyttää, että he ennakollisen hallinnollisen hyväksymisen saatuaan kirjoittautuvat itse rekisteriin ja ilmoittavat sinne myös laitteensa. Palvelujen tarjoajat ja koodauksenpurkulaitteet rekisteröidään hakemuksesta. Ennen rekisteröintiä on hankittava yleisten töiden ministeriön televiestinnän pääosaston (Dirección General de Telecommunicaciones de Ministerio de Fomentos) tekniseltä yksiköltä lausunto tai tekninen kertomus koodauksenpurkulaitteiden teknisten standardien noudattamisesta.

1 — Alkuperäinen kieli: saksa.

II Tosiseikat

2. Canal Satélite Digital tarjoaa satelliitin välityksellä siirrettävien televisiosignaaleiden digitaalisia välittämis- ja televisiolähetysten vastaanottopalveluja, joiden saatavuutta on rajoitettu. Signaaleiden digitaalinen välittäminen ja salattujen televisiopalvelujen käyttö on mahdollista erityisten koodauksenpurkulaitteiden (dekoodereiden) tai niitä koskevan käyttöoikeuden hankkimisen avulla. Canal Satélite Digital tarjoaa Espanjassa tällaisia koodauksenpurkulaitteita, joita valmistetaan ja myydään laillisesti Belgiassa ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa. Vaikka Canal Satélite Digital ei ole kirjoittautunut rekisteriin, eikä sen jakelemia koodauksenpurkulaitteita ole merkitty siihen, sillä on Espanjassa paljon koodauksenpurkulaitteita käyttäviä asiakkaita. Sille ei kuitenkaan ole määrätty hallinnollisia rangaistusseuraamuksia.

III Asiaa koskevat oikeussäännöt

A *Yhteisön oikeussäännöt*

3. Televisiosignaalien lähetystä koskevien standardien käytöstä 24 päivänä lokakuuta 1995 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston *direktiivi 95/47/EY*[2] (jäljempänä direktiivi 95/47/EY).

4. *Direktiivin 95/47/EY 1—5 artiklassa* säädetään lyhyesti sanottuna, että jäsenvaltioiden on toteutettava aiheelliset toimenpiteet edistääkseen laajakuvaformaatin 16:9-järjestelmän mukaisten televisiopalvelujen käyttöönottamista. Laajakuvaformaatin 16:9-järjestelmää käytetään riippumatta siitä, välitetäänkö televisiopalvelut katsojille kaapelitse, satelliittia vai maalähetysverkkoja käyttäen; lisäksi säädellään erilaisten lähetystapojen käyttöä.

5. 4 artiklassa säädetään erityisesti seuraavaa:

"Seuraavia ehtoja sovelletaan yhteisössä katselijoille lähetettyjen digitaalitelevisiopalvelujen rajoitettuun saatavuuteen siirtotavasta riippumatta:

— —

c. Jäsenvaltioiden on toteutettava kaikki tarpeelliset toimenpiteet sen varmistamiseksi, että siirtotavasta riippumatta saatavuudeltaan rajoitettujen palvelujen ylläpitäjät, jotka tuottavat ja markkinoivat digitaalitelevisiopalvelujen pääsypalveluita,

— —

— tarjoavat kaikille yleisradiolähetystoiminnan harjoittajille oikeudenmukaisin, kohtuullisin ja tasapuolisin perustein teknisiä palveluita mahdollistamaan, että palvelujen tarjoajien hallitsemilla koodauksenpurkulaitteilla valtuutetut katsojat voivat vastaanottaa yleisradiolähetystoiminnan harjoittajien digitaalilähetyspalveluja, sekä noudattavat yhteisön kilpailuoikeutta, erityisesti, jos ne ovat hallitsevassa asemassa;

— — ."

6. Teknisiä standardeja ja määräyksiä koskevien tietojen toimittamisessa nouda-

2 — EYVL L 281, s. 51.

tettavasta menettelystä 28 päivänä maaliskuuta 1983 annettu neuvoston *direktiivi 83/189/ETY*,[3] sellaisena kuin se on muutettuna teknisiä standardeja ja määräyksiä koskevien tietojen toimittamisessa noudatettavasta menettelystä annetun direktiivin 83/189/ETY olennaisesta muuttamisesta toisen kerran 23 päivänä maaliskuuta 1994 annetulla ja asian kannalta ratkaisevana ajankohtana voimassa olleella Euroopan parlamentin ja neuvoston *direktiivillä 94/10/EY*[4] (jäljempänä direktiivi 83/189/ETY), sisältää alla siteeratut säännökset.

7. "*1 artikla*

[Tässä direktiivissä tarkoitetaan]

1. 'tuotteella' teollisesti valmistettua tuotetta — —;

2. 'teknisellä eritelmällä' asiakirjaan sisältyvää eritelmää tuotteelta vaadittavista ominaisuuksista, kuten laadusta, käyttöominaisuuksista, turvallisuudesta tai mitoista, mukaan lukien tuotteita koskevat myyntinimeä, termistöä, tunnuksia, kokeita ja testausmenetelmiä, pakkaamista, merkitsemistä tai selostetta koskevat vaatimukset sekä vaatimustenmukaisuuden arvioinnin menettelyt;

käsite 'tekninen eritelmä' sisältää myös — — muihin tuotteisiin liittyvät valmistusmenetelmät ja -prosessit, silloin kun niillä on vaikutusta näiden tuotteiden ominaisuuksiin;

3. 'muulla vaatimuksella' vaatimusta, joka ei ole tekninen määräys ja joka asetetaan tuotteelle erityisesti kuluttajan ja ympäristön suojelutarkoituksessa ja joka koskee tuotteen elinkaarta markkinoille saattamisen jälkeen eli käyttöedellytyksiä, kierrätystä, uudelleenkäyttöä tai tuotteesta huolehtimista, jos nämä edellytykset voivat vaikuttaa merkittävästi tuotteen koostumukseen tai sen luonteeseen, taikka sen kaupan pitämistä;

— —

9. 'teknisellä määräyksellä' teknistä eritelmää tai muuta vaatimusta, mukaan lukien sovellettavat hallinnolliset määräykset, jonka noudattaminen on oikeudellisesti tai tosiasiallisesti pakollista ja joka koskee kaupan pitämistä tai käytettäessä sitä jäsenvaltiossa tai kyseisen jäsenvaltion merkittävässä osassa, sekä jäsenvaltioiden lakeja, asetuksia ja hallinnollisia määräyksiä, joissa kielletään tuotteen valmistus,

3 — EYVL L 109, s. 8.
4 — EYVL L 100, s. 30.

tuonti, kaupan pitäminen tai käyttö, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 10 artiklan säännösten soveltamista.

— — "

8. 8 artiklan 1 kohdan ensimmäinen alakohta

"Jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle välittömästi teknisiä määräyksiä koskevat ehdotukset, paitsi kun on kyse kansainvälisen tai eurooppalaisen standardin käyttöönotosta sellaisenaan, jolloin pelkkä tiedonanto riittää, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 10 artiklan säännösten soveltamista. Niiden on toimitettava komissiolle myös ilmoitus niistä syistä, joiden vuoksi tällaisen teknisen määräyksen laatiminen on tarpeen, jollei näitä syitä selvitetä jo ehdotuksessa."

9. 10 artiklan 1 kohta

"Direktiivin 8 ja 9 artiklaa ei sovelleta jäsenvaltioiden lakeihin, asetuksiin tai hallinnollisiin määräyksiin tai vapaaehtoisiin sopimuksiin, joilla jäsenvaltiot:

— noudattavat sitovia yhteisön säädöksiä, joiden seurauksena vahvistetaan tekniset eritelmät;

— — ."

B *Kansalliset oikeussäännöt*

10. Ennakkoratkaisukysymyksen esittävän tuomioistuimen ensisijaisiksi katsomat kansallisen oikeuden säännökset ovat kuninkaallinen lakiasetus (Real Decreto Ley) 1/1997 ja kuninkaallinen asetus (Real Decreto) 136/1997. Niitä lainataan seuraavassa — sikäli kuin tuntuu tarpeelliselta — oikeudellisten perustelujen yhteydessä.

11. Yhteenvedonomaisesti voidaan todeta, että kuninkaallisessa lakiasetuksessa 1/1997 säädetään, että palvelujen tarjoajien on kirjoittauduttava televiestintämarkkinalautakunnan yhteyteen tätä varten perustettuun rekisteriin ja ilmoitettava sinne myös koodauksenpurkulaitteensa ja että koodauksenpurkulaitteiden kaupan pitämisestä "ilman ennakollista lupaa, jossa vahvistetaan kuninkaallisessa lakiasetuksessa säädettyjen standardien täyttäminen" rangaistaan vakavana tai erittäin vakavana rikkomuksena.

12. Kuninkaallinen asetus 136/1997 sisältää säännöksiä rekisterin luomisesta ja kirjoittautumismenettelystä.

IV Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

13. Espanjan oikeuden mukaan luonnollisilla henkilöillä ja oikeushenkilöillä, joiden etuihin saatetaan vaikuttaa yleisesti sovellettavalla säännöksellä, on oikeus nostaa tuomioistuimissa kanne säännöksen mitätöimiseksi. Jos kysymyksessä on hallituksen antama yleinen säännös (kuten kuninkaallinen asetus), eikä se siksi ole muodollisesti laki, sen riitauttaminen tapahtuu Tribunal Supremossa, jonka hallinnollisia riitaasioita käsittelevä kolmas jaosto on ensimmäisenä ja viimeisenä oikeusasteena toimivaltainen toteamaan lakia alemmantasoisen normin mitättömäksi.

14. Pääasian kohteena ovat espanjalaiset säännökset, jotka koskevat palvelujen tarjoajien ja heidän koodauksenpurkulaitteidensa rekisteröintiä. Canal Satélite Digital vaatii näiden säännösten kumoamista ja vetoaa tällöin muun muassa siihen, että ne ovat yhteisön oikeuden vastaisia.

15. Siksi Tribunal Supremo esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

"1. Onko EY:n perustamissopimuksen 30 artiklan, luettuna yhdessä televisiosignaalien lähetystä koskevien standardien käytöstä 24 päivänä lokakuuta 1995 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 95/47/EY (EYVL L 281, s. 51) 1—5 artiklan kanssa, kanssa ristiriidassa sellainen kansallinen lainsäädäntö, jossa saatavuudeltaan rajoitettujen palvelujen tarjoajille asetetaan välttämättömäksi edellytykseksi satelliitin välityksellä tapahtuvaan televisiosignaalien digitaaliseen lähettämiseen tai vastaanottamiseen käytettävien laitteiden, laitteistojen, koodauksenpurkulaitteiden tai järjestelmien — mukaan lukien muissa jäsenvaltioissa laillisesti valmistetut ja kaupanpidetyt laitteet, laitteistot, koodauksenpurkulaitteet ja järjestelmät — kaupan pitämiselle seuraavat edellytykset, joiden on täytyttävä yhtä aikaa:

— edellytys, jonka mukaan tarjoajien on ilmoitettava itsensä ja nämä laitteet, laitteistot, koodauksenpurkulaitteet tai järjestelmät pakolliseen viralliseen rekisteriin, jolloin niiden rekisteröimiseksi ei riitä, että kyseinen tarjoaja sitoutuu noudattamaan teknisiä eritelmiä, vaan sen on myös saatava kansallisten viranomaisten ennakolta antama lausunto tai tekninen kertomus siitä, että kohteet täyttävät kansallisessa lainsäädännössä asetetut tekniset standardit ja muut edellytykset, ja

— edellytys, jonka mukaan tarjoajien on saatava edellä mainitun rekisteröintimenettelyn läpikäymisen jälkeen ennakolta annettu hallinnollinen 'hyväksyminen', jossa todistetaan, että kohteet täyttävät kansallisessa lainsäädännössä asetetut tekniset standardit ja muut edellytykset?

2. Soveltuuko kansallinen lainsäädäntö, jossa asetetaan saatavuudeltaan rajoitettujen palvelujen tarjoajille edellä mainitut hallinnolliset edellytykset, yhteen EY:n perustamissopimuksen 59 artiklan ja direktiivin 95/47/EY 1—5 artiklan kanssa?

3. Onko kansallinen säännös, jossa vaaditaan sellaisten edellytysten täyttymistä, katsottava 'tekniseksi määräykseksi', joka on annettava komissiolle tiedoksi teknisiä standardeja ja määräyksiä koskevien tietojen toimittamisessa noudatettavasta menettelystä 28 päivänä maaliskuuta 1983 annetun neuvoston direktiivin 83/189/ETY (EYVL L 109, s. 8) mukaisesti?"

V Ennakkoratkaisupyynnön tutkittavaksi ottaminen

16. Espanjan hallitus kiistää ennakkoratkaisupyynnön käsiteltäväksi ottamisen sillä perusteella, että ennakkoratkaisukysymykset ovat luonteeltaan hypoteettisia ja merkityksettömiä pääasian ratkaisun kannalta. Sen perusteluista voidaan tehdä seuraava yhteenveto:

17. Rekisteröintiä koskevat säännökset olisivat Espanjan hallituksen mielestä yhteisön oikeuden vastaisia vain, jos rekisteröinti antaisi oikeuden pitää kaupan koodauksenpurkulaitteita ja tarjota saatavuudeltaan rajoitettuja televisiolähetyksiä, mikä on mahdollistakin vasta ensin mainitun oikeuden jälkeen. Espanjan lainsäädännön analysointi osoittaa Espanjan hallituksen mielestä kuitenkin, että kuninkaallisen asetuksen 136/1997 ainoa kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevassa asiassa riitautettavissa oleva säännös koskee erikseen tarkasteltuna ainoastaan rekisterin luomista ja toimintaa sekä menettelyä. Siinä ei anneta määräyksiä rekisteröinnistä eikä säädetä oikeudellisia seuraamuksia siitä, että palveluja tarjotaan ja koodauksenpurkulaitteita pidetään kaupan ilman rekisteröintiä. Kuninkaallinen asetus 136/1997 ei siis Espanjan hallituksen mielestä liity erikseen tarkasteltuna yhteisön oikeuden niihin säädöksiin, joiden tulkinnasta ennakkoratkaisumenettelyssä on kyse.

18. Espanjan hallituksen mukaan sellaista rekisteröintiä koskevaa lakisääteistä velvoitetta, johon liittyy rangaistusnormi ilman kyseistä rekisteröintiä tapahtuvasta kaupan pitämisestä, voitaisiin tosin kokonaisuudessaan pitää yhteisön oikeuden vastaisena, kuten Tribunal Supremokin toteaa. Rekisteröintiä koskeva lakisääteinen velvoite ja sen noudattamatta jättämisestä määrättävä seuraamus eivät kuitenkaan sisälly kuninkaalliseen asetukseen 136/1997, vaan kuninkaalliseen lakiasetukseen 1/1997. Kuninkaallinen laki-

asetus 1/1997 on kuitenkin parlamentin 3.5.1997 tekemän päätöksen seurauksena laki eikä siihen voi Espanjan oikeuden mukaan kohdistua vireillä olevan asian kaltaista menettelyä. Sekä direktiivien säännösten että EY:n perustamissopimuksen määräysten tulkinta on siis Espanjan hallituksen mielestä täysin hypoteettista, sillä niitä ei voida soveltaa kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevaan asiaan, koska ne voisivat olla ongelmallisia vain kuninkaallisen lakiasetuksen 1/1997 kannalta, minkä vuoksi ennakkoratkaisupyyntö on Espanjan hallituksen mielestä jätettävä tutkimatta yhteisöjen tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaisesti.

19. Tribunal Supremon mukaan kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian yhteisön oikeuden kannalta merkityksellisiä kohtia ovat "kuninkaallisen asetuksen 136/1997 2 § ja kuninkaallisen lakiasetuksen 1/1997 1 §:n 2 momentti". Ennakkoratkaisupyynnön 2 kohdassa todetaan, että kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian kohteena on lakia alemmantasoisten hallituksen päätösten laillisuuden abstrakti tutkiminen.

20. On periaatteessa kansallisen tuomioistuimen tehtävä määritellä, tarvitaanko konkreettisen oikeusriidan ratkaisemiseksi ennakkoratkaisukysymystä. On todettava, että yhteisöjen tuomioistuin on useissa tapauksissa jättänyt ennakkoratkaisupyynnön tutkimatta. [5] Käsiteltävänä olevassa asiassa yhteisön oikeuden tulkitseminen on kuitenkin tärkeää kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian kannalta, koska kyse on kansallisten säännösten pätevyydestä tulkittavien yhteisön oikeuden säännösten taustaa vasten.

21. Yhteisöjen tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan asian tutkittavaksi ottamista voidaan tarkastella vain ennakkoratkaisupyynnön esittäneen tuomioistuimen kansalliseen lainsäädäntöön perustuvan oikeudellisen arvioinnin perusteella. Kansallisen tuomioistuimen toimivaltaan tyypillisesti kuuluvia asioita ovat myös jäsenvaltioiden prosessioikeudelliset säännöt, erityisesti tiettyjen sisäisten oikeusturvakeinojen tutkittavaksi ottamista koskevat kysymykset. Yhteisöjen tuomioistuimen tehtävänä ei nimittäin "ole tutkia sitä, onko se päätös, jolla ennakkoratkaisupyyntö esitetään, tehty oikeudenkäyntimenettelyä ja tuomioistuinten organisaatiota koskevien kansallisten säännösten mukaisesti". [6]

22. Tribunal Supremo lähtee ennakkoratkaisukysymyksen perustelujen mukaan siitä, että kuninkaallinen lakiasetus 1/1997 on käsiteltävänä olevassa asiassa Espanjan oikeuden mukaan merkityksellinen kuninkaallisen asetuksen 136/1997 mitättömäksi julistamisen kannalta.

23. Tämän analyysin perusteella ennakkoratkaisukysymykset on tutkittava.

5 — Vrt. asia 244/80, Foglia, tuomio 16.12.1981 (Kok. 1981, s. 3045, Kok. Ep. VI, s. 251); asia C-375/96, Zaninotto, tuomio 29.10.1998 (Kok. 1998, s. I-6629); asia C-361/97, Nour, tuomio 25.5.1998 (Kok. 1998, s. I-3101) ja asia C-415/93, Bosman, tuomio 15.12.1995 (Kok. 1995, s. I-4921).

6 — Asia 65/81, Reina, tuomio 14.1.1982 (Kok. 1982, s. 33, Kok. Ep. VI, s. 285, 7 kohta); vrt. myös jo asia 19/68, De Cicco, tuomio 19.12.1968 (Kok. 1968, s. 708).

VI Ensimmäinen ja toinen ennakkoratkaisukysymys

24. Nämä ennakkoratkaisukysymykset koskevat pääasian kohteena olevien Espanjan oikeuden säännösten yhteensopivuutta yhteisön primaarioikeuden ja direktiivin 95/47/EY kanssa. Kuten ennakkoratkaisupäätöksessä on todettu, näissä säännöksissä säädetään koodauksenpurkulaitteiden ja palvelujen tarjoajien rekisteröinnistä ja edellytetään, että kansalliset viranomaiset antavat laitteista ennakolta lausunnon tai teknisen kertomuksen. Molempien vaatimusten täyttäminen on edellytyksenä sille, että koodauksenpurkulaitteiden kaupan pitämiseen annetaan lupa. Seuraavassa valaistaan molempien edellytysten pääkohtia.

25. Canal Satélite Digital ensinnäkin väittää, että luvan saamisen edellytyksenä olevaa rekisteröintiä koskevat säännökset ovat direktiivin 95/47/EY vastaisia siltä osin kuin direktiivissä ei ole säädetty rekisteröintiä koskevasta edellytyksestä. EFTAn valvontaviranomainen, komissio ja Espanjan hallitus ovat sitä mieltä, että direktiivi 95/47/EY ei sisällä säännöksiä teknisten määräysten täytäntöönpanosta ja ettei direktiivi siksi rajoita jäsenvaltioiden vapautta valita täytäntöönpanotapaa.

26. Canal Satélite Digital, komissio ja EFTAn valvontaviranomainen katsovat lisäksi, että sekä koodauksenpurkulaitteiden että palvelujen tarjoajien rekisteröintiä koskevat säännökset luovat oikeuksia koodauksenpurkulaitteiden kaupan pitämiseen ja merkitsevät siksi EY 28 artiklan ja EY 49 artiklan vastaisia rajoituksia. Rekisteröinti riippuu lisäksi televiestintämarkkinalautakunnan päätöksestä, joka voi olla myös kielteinen, ja ilman rekisteröintiä tapahtuvasta kaupan pitämisestä määrätään seuraamus. Komissio katsoo, että tällaiset säännökset rajoittavat suhteettomasti perusvapauksia, varsinkin kun kuluttajien mahdollisten suojeltavien etujen valvonta voi tapahtua myös jälkikäteen.

27. Espanjan hallitus katsoo, että rekisteröintiä koskevat säännökset ovat vain toteavia. Kuninkaallisessa asetuksessa 136/1997 säädellään vain rekisterin perustamista ja rekisteröintimenetelmää. Kuninkaallisen lakiasetuksen 1/1997 ainoan täydentävän säännöksen hallinnollista seuraamusta koskeva säännös ei Espanjan hallituksen mukaan koske rekisteröintisäännöksiä. Sen sisältämästä viittauksesta, joka koskee Espanjan lakia niin sanotun *telepäätelaitteita koskevan direktiivin*[7] soveltamiseksi, ilmenee, että hallinnollinen seuraamus koskee vain kaupan pitämistä, mutta ei mainitussa laissa tarkoitettua sähkömagneettisen yhteensopivuuden vaatimustenmukaisuuden vahvistamista, jota telepäätelaitteita koskevassa direktiivissä lisäksi edellytetään. Koodauksenpurkulaitteita voidaan siksi pitää kaupan milloin tahansa riidanalaisesta rekisteröinnistä

7 — Telepäätelaitteita ja niiden vaatimustenmukaisuuden vastavuoroista tunnustamista koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä 29 päivänä huhtikuuta 1991 annettu neuvoston direktiivi 91/263/ETY (EYVL L 128, s. 1).

riippumatta (tapahtuupa tämä sitten siksi, ettei rekisteröintiä ole haettu tai siksi, ettei hakemusta ole hyväksytty) sen aiheuttamatta hallinnollista seuraamusta. Lisäksi Espanjan oikeuden säännökset on Espanjan hallituksen mukaan annettu yleisen edun hyväksi. Niiden tarkoituksena on nimittäin kuluttajien suojelu erityisesti hallitsevan markkina-aseman väärinkäytöltä. Espanjan digitaalisten satelliittitelevisioiden markkinat keskittyvät parhaillaan voimakkaasti. Palvelujen tarjoajien ja heidän käyttämiensä koodauksenpurkulaitteiden markkinoiden avoimuudella halutaan torjua sitä vaaraa, että jokin palvelujen tarjoaja saavuttaa hallitsevan markkina-aseman ja voisi käyttää sitä väärin. Espanjan hallitus viittaa samassa yhteydessä myös direktiivin 95/47/EY 4 artiklan c kohdassa asetettuun velvoitteeseen, jonka mukaan jäsenvaltioiden on toteutettava "kaikki tarpeelliset toimenpiteet" sen varmistamiseksi, että saatavuudeltaan rajoitettujen palvelujen tarjoajat noudattavat siirtotavasta riippumatta yhteisön kilpailuoikeutta, erityisesti, jos ne ovat hallitsevassa asemassa.

28. Lopuksi Espanjan hallitus vetoaa yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytäntöön asiassa Keck. [8] Rekisteröintiä koskevilla säännöksillä ei sen mukaan rajoiteta markkinoille pääsyä, vaan ainoastaan säännellään myyntijärjestelyjä.

8 — Yhdistetyt asiat C-267/91 ja C-268/91, tuomio 24.11.1993 (Kok. 1993, s. I-6097, Kok. Ep. XIV, s. I-477).

29. Canal Satélite Digital, komissio ja EFTAn valvontaviranomainen vastustavat sitä, että kansalliselta viranomaiselta on hankittava koodauksenpurkulaitteesta ennakolta lausunto tai tekninen kertomus, sikäli kuin niitä edellytetään laitteista, jotka on valmistettu tai joita on pidetty kaupan muissa Euroopan talousalueen maissa direktiivin 95/47/EY vaatimusten mukaisesti. Espanjan hallitus on vastannut siihen, että muista jäsenvaltioista tulevista tuotteista ei vaadita lausuntoa kuin osittain, koska valmistusmaassa tehty vastaava tutkimus otetaan huomioon.

A *Direktiivi 95/47/EY*

30. Asianosaiset ovat eri mieltä siitä, ovatko Espanjan oikeuden säännökset, joissa edellytetään palvelujen tarjoajien ja heidän käyttämiensä koodauksenpurkulaitteiden rekisteröintiä sekä kansallisten viranomaisten ennakkoon antamaa lausuntoa tai teknistä kertomusta, direktiivin 95/47/EY tiettyjen säännösten vastaisia.

31. Tähän on todettava seuraavaa: koska niiden direktiivien, jotka — kuten käsiteltävänä oleva — perustuvat EY:n perustamissopimuksen 100 a artiklaan (josta on muutettuna tullut EY 95 artikla), päämääränä on periaatteessa yhdenmukaistamisen vähimmäistaso, kyseessä olevat säännökset voisivat olla direktiivin 95/47/EY vastaisia,

jos niissä voitaisiin katsoa pyrittävän direktiivin sisällön täytäntöönpanotapojen kannalta täydelliseen harmonisointiin. Se, säännelläänkö direktiivillä 95/47/EY näitä tyhjentävästi, olisi selvitettävä direktiivin tekstin perusteella tai tulkitsemalla sen tarkoitusta ja tavoitetta.[9]

32. Direktiivi 95/47/EY on osa kehittyneiden televisioteknologioiden osalta sisämarkkinoiden toteuttamiseksi vahvistettua yhteisön kokonaisstrategiaa. Sen tarkoituksena on edistää laajakuvatelevisiopalvelujen (16:9) nopeaa kehittymistä ja teräväpiirtotelevision (HDTV) käyttöönottoa Euroopassa, ja tätä varten siinä on annettu säännöksiä uusien, saatavuudeltaan rajoitettujen digitaalitelevisiopalvelujen (tilaustelevisio) markkinoiden osalta. Se ei sisällä nimenomaisia säännöksiä siitä, miten sen sisältämät tekniset eritelmät ja muut vaatimukset on pantava täytäntöön tai miten niitä on valvottava. Direktiivin edellä mainituista päämääristä ei voida kuitenkaan myöskään päätellä, että siinä edellytettäisiin tiettyjä täytäntöönpanotapoja. Etukäteen ei voida siis sulkea pois sitä, että direktiivin säännösten täytäntöönpanon valvonta voisi periaatteessa tapahtua myös säännöksillä, joissa edellytetään rekisteröintiä ja kansallisten viranomaisten ennakolta antamaa lausuntoa tai teknistä kertomusta.

9 — Ks. esim. asia C-127/95, Norbrook Laboratories, tuomio 2.4.1998 (Kok. 1998, s. I-1531, 32 kohta ja sitä seuraavat kohdat).

33. Mainitunlaiset kansalliset säännökset eivät siksi periaatteessa ole direktiivin 95/47/EY 1—5 artiklan vastaisia, jollei seuraavasta muuta johdu.

B *EY 28 artikla ja EY 49 artikla*

34. Koska koodauksenpurkulaitteet, joiden kaupan pitämisen oletetusta estämisestä nyt on kyse, ovat kehitetyn uuden tekniikan mukaisia tuotteita, jonka yhteydessä ne tarjoavat erilaisia teknisiä mahdollisuuksia, on aluksi tutkittava, mitkä mainituista perusvapauksista voivat olla kyseessä, ja sen jälkeen sitä, rajoittavatko rekisteröintiä koskevat säännökset ja kansallisilta viranomaisilta ennakolta haettavaa lausuntoa tai teknistä kertomusta koskevat säännökset lainvastaisesti perusvapauksia.

1. Digitaalinen televisiotekniikka ja perusvapaudet

35. Rekisteröintiä koskevat säännökset koskevat sekä palvelujen tarjoajia (salatut televisiopalvelut satelliitin välityksellä, niin sanottu tilaustelevisio) että tuotteita (koodauksenpurkulaitteita). Palvelut ja tuotteet liittyvät kuitenkin digitaalitelevisiopalvelujen yhteydessä läheisesti toisiinsa, koska koodauksenpurkulaitteet

mahdollistavat sekä digitaalisten signaalien muuttamisen ja tiettyjen digitaalitelevisiopalvelujen saatavuuden että saatavuudeltaan rajoitettujen digitaalitelevisiopalvelujen saatavuusrajoitusten poistamisen.

36. Yhteisöjen tuomioistuin otti ensimmäisen kerran kantaa tavaroiden vapaan liikkuvuuden ja palvelujen tarjoamisen vapauden rajoittamiseen televisiotekniikan alalla asiassa Sacchi [10] antamassaan tuomiossa. Siinä se katsoi, että "televisiolähetykset on katsottava luonteeltaan palveluiksi" ja että "kauppa kaikilla materiaaleilla, äänitteillä, elokuvilla ja muilla tuotteilla, joita käytetään televisiolähetysten välittämiseen, kuuluu tavaroiden vapaata liikkuvuutta koskevien määräysten piiriin". Yhteisöjen tuomioistuin on jälkeenpäin täsmentänyt tätä periaatteellista erottelua. [11]

37. Digitaalitelevision uusi lähetystekniikka ja käsiteltävänä olevat koodauksenpurkulaitteet tuovat kansainväliseen kauppaan yhden uuden tuotteen. Koodauksenpurkulaitteita käytetään ensinnäkin digitaalisten televisiosignaalien muuttamiseen analogisiksi signaaleiksi, jotta tavalliset televisiovastaanottimet voivat lähettää analogisen televisiokuvan lisäksi myös laadultaan parempaa digitaalisesti välitettyä kuvaa ja ääntä. Lisäksi ne mahdollistavat erityisten digitaalisten televisiokanavien saatavuuden. Lopuksi ne mahdollistavat myös saatavuudeltaan rajoitettujen televisiopalvelujen vastaanottamiseen tarvittavan salauksenpurkuohjelmiston välityksen ja käytön (tilaustelevisio). [12] Vaikka yksi laite voi hoitaa kaikki nämä tehtävät, se ei peitä sitä tosiseikkaa, että kyse on kahdesta sisällöllisesti erilaisesta kauppatavarasta, joihin voidaan soveltaa yhteisön oikeudessa EY:n perustamissopimuksen eri määräyksiä.

38. Siltä osin kuin pelkkä digitaalisten signaalien muuttaminen analogisiksi signaaleiksi mahdollistaa tavallisten, vapaasti saatavilla olevien televisiokanavien paremman kuvan- ja äänenlaadun, se tosiseikka, että tämä tapahtuu nykyään teknisistä syistä edelleen itse televisiovastaanottimesta erillisellä laitteella (koodauksenpurkulaitteella), ei näytä sinänsä oikeuttavan periaatteessa toisenlaista käsittelyä kuin mikään muukaan varuste, joka parantaa kuvan ja äänen laatua. Sikäli kuin koodauksenpurkulaitteet ovat siis asiassa Sacchi annetun tuomion mukaisesti "tuotteita, joita käytetään televisiolähetysten välitykseen", niihin voidaan soveltaa EY 28 artiklan mukaista tavaroiden vapaata liikkuvuutta.

10 — Asia 155/73, Sacchi, tuomio 30.4.1974 (Kok. 1974, s. 409, Kok. Ep. II, s. 271, 6 kohta ja sitä seuraavat kohdat).

11 — Vrt. asia 52/79, Debauve, tuomio 18.3.1980 (Kok. 1980, s. 833, Kok. Ep. V, s. 79); asia 352/85, Bond van Adverteerders, tuomio 26.4.1988 (Kok. 1988, s. 2085, Kok. Ep. IX, s. 455); asia 260/89, ERT, tuomio 18.6.1991 (Kok. 1991, s. I-2925, Kok. Ep. XI, s. I-221); asia C-23/93, TV10, tuomio 5.10.1994 (Kok. 1994, s. I-4795, Kok. Ep. XVI, s. I-161); asia C-412/93, Leclerc-Siplec, tuomio 9.2.1995 (Kok. 1995, s. I-179); asia C-34/95 De Agostini ym., tuomio 9.7.1997 (Kok. 1997, s. I-3843).

12 — Tästä syystä pääasian kantajan kaltaiset yritykset, siis saatavuudeltaan rajoitettujen televisiopalvelujen ylläpitäjät, toimivat yleensä myös koodauksenpurkulaitteiden kauppiaina.

39. Siltä osin kuin koodauksenpurkulaite mahdollistaa erityisten, mutta vapaasti saatavilla olevien digitaalisten televisiokanavien saannin ja mahdollistaa lisäksi koodattujen digitaalisten televisio-ohjelmien saantirajoitusten poistamisen, kyse on palvelujen saannista. Siltä osin tässä asiassa ei liene periaatteellista eroa sellaisiin perinteisiin televisiolähetyksiin verrattuna kuin joita yhteisöjen tuomioistuin on tarkastellut asiassa Sacchi antamassaan tuomiossa. Siltä osin kuin koodauksenpurkulaitteiden kaupan pitämisellä mahdollistetaan palvelujen saanti, kuuluu siksi EY 49 artiklan soveltamisalaan.

2. Rekisteröintiä koskevat säännökset

40. Espanjan oikeuden säännösten mukaan rekisteriin on ilmoitettava sekä koodauksenpurkulaitteet ennen niiden kaupan pitämistä että digitaalitelevisiopalvelujen tarjoajat, jotka tarjoavat saatavuudeltaan rajoitettuja televisiopalveluja (tilaustelevisio). Kun otetaan huomioon yllä esitetyt seikat, palvelujen tarjoajien osalta kyseessä saattaisi olla palvelujen tarjoamisen vapauden rajoittaminen (tilaustelevisio), koodauksenpurkulaitteiden osalta sekä tavaroiden vapaan liikkuvuuden rajoittaminen (digitaalisten signaalien muuttamiseen tarkoitetut laitteet) että palvelujen tarjoamisen vapauden rajoittaminen (salatut televisio-ohjelmat).

41. Koska kysymykset ovat rinnakkaisia, EY 28 artiklaa ja EY 49 artiklaa on pyrittävä tutkimaan yhdessä. Espanjan oikeuden säännökset koskevat erotuksetta espanjalaisia ja muista jäsenvaltioista tulevia palvelujen tarjoajia sekä kaikkia niistä tulevia koodauksenpurkulaitteita. On tutkittava, rajoittavatko rekisteröintiä koskevat säännökset kulloinkin kyseessä olevaa perusvapautta ja jos rajoittavat, täyttyvätkö siinä tapauksessa edellytykset, jotka voisivat oikeuttaa tällaisen rajoittamisen.

Tavaroiden vapaan liikkuvuuden tai palvelujen tarjoamisen vapauden rajoittaminen

42. Kun jokin valtio määrää seuraamuksia siitä, että tavaroita pidetään kaupan tai palveluja tarjotaan jättäen noudattamatta vastaavia kansallisia rekisteröintiä koskevia säännöksiä, ja kyseenalaistaa näin kaupan pitämisen laillisuuden, rekisteröintiä koskevilla säännöksillä on joka tapauksessa tavaroiden liikkumiseen tai palvelujen tarjoamiseen perustavanlaatuinen vaikutus, joka rajoittaa perusvapauksia. [13] Sellaisia rekisteröintiä koskevia säännöksiä, joiden oikeudellisia seurauksia voidaan pitää toteavina, koska vaikka nii-

13 — Asia 227/82, van Bennekom, tuomio 30.11.1983 (Kok. 1983, s. 3883); asia C-80/92, komissio v. Belgia, tuomio 24.3.1994 (Kok. 1994, s. I-1019); julkisasiamies Cosmasin hiljattain antama ratkaisuehdotus asiassa C-58/98, Corsten, (Kok. 2000, s. I-7919), ja saman asian tuomio 3.10.2000, (Kok. 2000, s. I-1255); asia C-358/98, komissio v. Italia, tuomio 9.3.2000; asia C-55/99, komissio v. Ranska, tuomio 14.12.2000, (Kok. 2000, s. I-11499).

den noudattamatta jättämisestä on määrätty seuraamus, ne eivät kuitenkaan vaikuta tavaroiden kaupan pitämisen tai palvelujen tarjoamisen laillisuuteen, voidaan sen sijaan — ainakin jos niitä voidaan noudattaa ilman mainittavia kustannuksia ja hallinnollisia kuluja — periaatteessa pitää yhteensopivina yhteisön oikeuden kanssa.

43. Asianosaiset ovat eri mieltä siitä, miten kuninkaallisen asetuksen 136/1997 ja kuninkaallisen lakiasetuksen 1/1997 säännöksiä olisi tulkittava tältä osin; Tribunal Supremo toteaa ennakkoratkaisupyynnössään seuraavaa:

— " — — tätä lainsäädäntöä on johdonmukaisinta tulkita siten, että Espanjan viranomaisten katsotaan ottaneen asetuksen 136/1997 2 §:n sekä lakiasetuksen 1/1997 1 §:n 2 momentin ja sen ainoan täydentävän säännöksen perusteella käyttöön pakollisen rekisterin, johon saatavuudeltaan rajoitettujen palvelujen tarjoajien ei ainoastaan ole kirjoittauduttava, vaan niiden on ilmoitettava siihen myös televiestintään käytettävät laitteet, laitteistot, välineet tai järjestelmät, joita ne pitävät kaupan tai tarjoavat. Kyseiseen rekisteriin merkitseminen ei tapahdu automaattisesti, vaan se edellyttää sitä ennen saatua hallinnollista päätöstä, joka voi olla myös kielteinen. Rekisteröintiin ei myöskään riitä se, että kyseinen tarjoaja 'sitoutuu noudattamaan teknisiä eritelmiä', vaan sen on ensin saatava yleisten töiden ministeriöltä lausunto tai tekninen kertomus siitä, että 31.1.1997 annetussa lakiasetuksessa 1/1997 säädettyjä teknisiä standardeja tai muita edellytyksiä noudatetaan. Televisiosignaalien digitaaliseen lähettämiseen tarvittavia laitteistoja, järjestelmiä ja dekoodereita saadaan lain mukaan pitää kaupan, jälleenmyydä, luovuttaa tai vuokrata vasta rekisteröintimenettelyn läpikäymisen ja kyseisen 'hyväksymisen' saamisen jälkeen. Jos tarjoajat pitävät kaupan, jälleenmyyvät, luovuttavat tai vuokraavat tämän tyyppisiä laitteita ilman kyseistä hyväksymistä, ne syyllistyvät vakavaan tai hyvin vakavaan rikkomukseen, josta seuraa hallinnollinen rangaistusseuraamus."

44. Yhteisöjen tuomioistuin voi vastata ennakkoratkaisukysymyksiin vain ne esittäneen kansallisen tuomioistuimen kansallisesta oikeudesta antaman tulkinnan perusteella. [14] Siksi se, miten vastauksia sovelletaan ennakkoratkaisukysymyksiin kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyn jatkuessa, liittyy läheisesti siihen, miten ennakkoratkaisukysymykset esittänyt tuomioistuin on esittänyt kansallisen oikeustilanteen ennakkoratkaisupyynnössä.

45. Jos siis ennakkoratkaisukysymykset esittäneen tuomioistuimen tavoin on lähdettävä siitä, että koodauksenpurkulaitteiden pitämisestä kaupan ilman

14 — Yhteisöjen tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan kansallisen oikeuden tulkinta on kansallisten tuomioistuinten tehtävä; jo asiassa 75/63, Unger, tuomio 19.3.1964 (Kok. 1964, s. 379); vrt. asia 77/72, Capolongo, tuomio 19.6.1973 (Kok. 1973, s. 611, Kok. Ep. II, s. 109).

laitteiden ja tarjoajien rekisteröintiä määrätään seuraamuksia, jotka vaikuttavat kaupan pitämisen laillisuuteen, rekisteröinnillä on perustavanlaatuinen merkitys tavaroiden kaupan pitämisen ja palvelujen tarjoamisen kannalta. Tämän perusteella jäljempänä voitaisiin puhua myös rekisteröintivelvollisuudesta. Tällaiset toimet olisivat rajoituksia, jotka ovat periaatteessa EY 28 artiklan ja EY 49 artiklan vastaisia.

46. Espanjan hallituksen väitteestä, jonka mukaan rekisteröintisäännökset ovat pelkkiä myyntijärjestelyjä, jotka yhteisöjen tuomioistuimen asiassa Keck [15] omaksuman oikeuskäytännön mukaan eivät rajoita perusvapauksia, riittää, että todetaan, että kansallisen oikeuden säännökset, joissa laitteiden kaupan pitämisen laillisuuden edellytykseksi on asetettu tiettyjen rekisteröintisäännösten noudattaminen, eivät voi olla mainitun oikeuskäytännön mukaisia myyntijärjestelyjä.

Yleisen edun mukaiset pakottavat edellytykset

47. Tavaroiden vapaan liikkuvuuden tai palvelujen tarjoamisen vapauden rajoittaminen voi kuitenkin olla oikeutettua yksittäistapauksissa, jos siihen on oikeutettu peruste eli se johtuu esimerkiksi yleisen edun mukaisten pakottavien etujen turvaamisesta ja rajoittavat toimet ovat sopivassa suhteessa päämäärään nähden eli ovat sopivia, tarpeellisia tai asianmukaisia. [16] Näin ollen on tutkittava, täyttävätkö Espanjan oikeuden rekisteröintisäännökset nämä edellytykset.

48. Tässä yhteydessä on todettava, että kuluttajien suojelu, jonka Espanjan hallitus on todennut olevan kilpailun varmistamisen päämääränä, lienee yleisen edun mukaista. Voidaan lähteä myös siitä, että kaikkien palvelujen tarjoajien ja heidän käyttämiensä koodauksenpurkulaitteiden rekisteröinti digitaalisten televisiomarkkinoiden valvomiseksi on sopiva keino avoimuuden luomiseen näille markkinoille.

49. On kuitenkin vahvoja epäilyjä siitä, ovatko käsiteltävänä olevat rekisteröintisäännökset yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännössä tarkoitetulla tavalla *tarpeellisia* edellytyksiä koodauksenpurkulaitteiden kaupan pitämiselle ja digitaalitelevisiopalvelujen tarjoamiselle. Yhteisöjen tuomioistuin on useasti toistanut, että perusvapauden rajoittaminen voi olla *tarpeellista* vain, jos tavoiteltavan päämäärän saavuttamiseksi ei ole käytettävissä lievempää keinoa, joka rajoittaa

15 — Mainittu alaviitteessä 8.

16 — Vrt. asia 120/78, REWE, tuomio 20.2.1979 (Kok. 1979, s. 649, Kok. Ep. IV, s. 403, 8 kohta), asia 33/74, van Binsbergen, tuomio 3.12.1974 (Kok. 1974, s. 1299, Kok. Ep. II, s. 385, 10 kohta).

perusvapautta vähemmän tai ei rajoita sitä ollenkaan. [17]

50. Tässä yhteydessä on otettava huomioon ennakkoratkaisukysymyksen esittäneen tuomioistuimen mainitsema *kuninkaallisen asetuksen 136/1997 2 §:n 1 momentin 9 kohta*, jossa säädetään seuraavaa:

— "Tällä pykälällä ei rajoiteta televiestintämarkkinalautakunnalla — — olevia toimivaltuuksia, joiden tarkoituksena on, kilpailun varmistamiseksi ja palvelujen tarjoamisen monimuotoisuuden takaamiseksi, rajoittaa saatavuudeltaan rajoitettujen palvelujen tarjoajien ja välittäjien toimintaa tai kieltää se."

51. Näyttää siis siltä, että televiestintämarkkinalautakunta myös valvoo televiestintäalan kilpailua ja että tämän lautakunnan ylläpitämään rekisteriin ilmoittautumisen on tarkoitus helpottaa digitaalitelevisiopalvelujen markkinoiden kilpailutilanteen valvontaa. Siltä osin voitaisiin myös katsoa, että rekisteröintiä koskevilla säännöksillä on pantu täytäntöön direktiivin 95/47/EY säännökset, kuten Espanjan hallituskin on väittänyt.

52. Vaikka kansallinen toimenpide toteutettaisiinkin direktiivin täytäntöönpanemiseksi, siinä on otettava huomioon perusvapauksien asettamat rajat, eli sen on oltava tässä siis erityisesti tarpeellinen ja asianmukainen tavoiteltavan päämäärän saavuttamisen kannalta. Jos perustavanlaatuiset rekisteröintivelvoitteet olisivat ainoa tehokas menetelmä sellaisten markkinoiden valvontaan, joilla on olemassa vaara hallitsevan markkina-aseman väärinkäytöstä, tällaisia säännöksiä pitäisi soveltaa myös muilla markkinoilla, joilla tämä vaara myös uhkaa, mutta näin ei ilmeisesti ole. Espanjan hallitus ei ole myöskään esittänyt todisteita siitä, että digitaalitelevisiopalvelujen markkinatilanne eroaisi muista mahdollisesti vaarantuneista markkinoista sillä tavalla, että näiden markkinoiden valvontaa ei voisi hoitaa tehokkaasti perinteisin, perusvapauksia vähemmän rajoittavin toimin.

53. Pääasian kohteena olevan säännöksen kaltainen kansallinen säännös, jossa asetetaan digitaalitelevisiopalvelujen vastaanottamiseen tarvittavien koodauksenpurkulaitteiden laillisen kaupan pitämisen välttämättömäksi edellytykseksi palvelujen tarjoajien ja heidän kaupan pitämiensä laitteiden rekisteröinti, on siksi siltä osin EY 28 artiklan ja EY 49 artiklan vastainen.

17 — Esim. asia C-76/90, Säger, tuomio 25.7.1991 (Kok. 1991, s. I-4221), asia C-55/94, Gebhard, tuomio 30.11.1995 (Kok. 1995, s. I-4165).

3. Kansallisten viranomaisten lausunto tai tekninen kertomus

54. Asianosaiset ovat eri mieltä siitä, pitääkö kansallisten viranomaisten antamissa lausunnoissa tai teknisissä kertomuksissa ottaa huomioon muissa jäsenvaltioissa tehdyt tutkimukset direktiivin 95/47/ETY teknisten eritelmien täyttämisestä, ja jos pitää, niin missä määrin, ja johtavatko ne mahdollisesti tällaisten velvoitteiden poistumiseen.

55. Yhteisöjen tuomioistuimelle ennakkoratkaisukysymyksen esittäneen tuomioistuimen mukaan Espanjan lainsäädännössä asetetaan ensimmäisen ennakkoratkaisukysymyksen mukaan

— "välttämättömäksi edellytykseksi — — laitteiden, laitteistojen, koodauksenpurkulaitteiden tai järjestelmien — mukaan lukien muissa jäsenvaltioissa laillisesti valmistetut ja kaupanpidetyt laitteet, laitteistot, koodauksenpurkulaitteet ja järjestelmät — kaupan pitämiselle seuraavat edellytykset:

— — — kansallisten viranomaisten ennakolta antama lausunto tai tekninen kertomus siitä, että kohteet täyttävät kansallisessa lainsäädännössä asetetut tekniset standardit — — ".

56. Tähän on todettava aluksi seuraavaa: Espanjassa valmistettujen tai siellä ensimmäistä kertaa kaupan pidettävien koodauksenpurkulaitteiden teknisten vaatimusten varmistaminen (tässä valvonnan avulla) ei ole ainoastaan luvallista, vaan sitä jopa edellytetään direktiivissä 95/47/EY. Direktiivissä 95/47/EY on kuitenkin kyse EY:n perustamissopimuksen 57 artiklan 2 kohdan (josta on tullut EY 47 artiklan 2 kohta), EY:n perustamissopimuksen 66 artiklan (josta on tullut EY 55 artikla) ja EY:n perustamissopimuksen 100 a artiklan (josta on tullut EY 95 artikla) mukaisesti yhdenmukaistetusta sisämarkkinoiden alueesta. Siksi olisi lähdettävä siitä, että jokaisessa jäsenvaltiossa on säännökset direktiivin 95/47/EY täytäntöönpanemiseksi ja että niissä valmistetuilla tai kaupan pidetyillä koodauksenpurkulaitteilla on samat vaatimukset. Kuten on todettu, Espanjan lainsäädännössä edellytetään silti, että kansalliset viranomaiset antavat ennakolta lausunnon tai teknisen kertomuksen erotuksetta kaikista yhteisössä valmistetuista koodauksenpurkulaitteista.

57. Yhteisöjen tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan tällainen kaksinkertainen valvonta rajoittaa epäoikeudenmukaisesti perusvapauksia, jos valvonta kohdistuu valmistusmaassa jo tutkittuihin edellytyksiin.[18] Tämä pätee erityisesti, jos yhdenmukaistamis-

18 — Esim. asia 251/78, Denkavit, tuomio 8.11.1979 (Kok. 1979, s. 3369), asia 279/80, Webb, tuomio 17.12.1981 (Kok. 1981, s. 3305, Kok. Ep. VI, s. 275).

säännösten vuoksi voidaan olettaa, että valvontamahdollisuudet ovat riittävän tehokkaat ja edellytykset riittävän yhdenmukaiset. [19]

58. Jos kansallisen oikeuden säännöksissä asetetaan, kuten kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevassa asiassa, muissa jäsenvaltioissa laillisesti valmistettujen tai kaupan pidettyjen koodauksenpurkulaitteiden laillisen kaupan pitämisen välttämättömäksi edellytykseksi se, että kansalliset viranomaiset antavat niistä ennakolta lausunnon tai teknisen kertomuksen, säännökset eivät ole EY 28 artiklan ja EY 49 artiklan mukaisia.

VII Kolmas ennakkoratkaisukysymys

59. Ennakkoratkaisukysymykset esittäneen tuomioistuimen kolmas kysymys koskee sitä, ovatko rekisteröimistä koskevat säännökset ja kansallisten viranomaisten ennakolta antama lausunto tai tekninen kertomus, siltä osin kuin ne ovat välttämättömiä edellytyksiä koodauksenpurkulaitteen kaupan pitämiselle, direktiivin 83/189/ETY mukaisia teknisiä määräyksiä, jotka olisi annettava komissiolle tiedoksi.

19 — Asia 205/84, komissio v. Saksa, tuomio 4.12.1986 (Kok. 1986, s. 3755, Kok. Ep. VIII, s. 769, 36 kohta).

60. Koska käsiteltävänä oleva Espanjan lainsäädäntö annettiin vuonna 1997, tätä ennakkoratkaisukysymystä on tutkittava direktiivin 83/189/ETY nojalla, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 94/10/EY [20] (jäljempänä direktiivi 83/189/ETY).

61. Komissio ja Canal Satélite Digital korostavat Espanjan oikeuden säännösten perustavanlaatuista vaikutusta koodauksenpurkulaitteiden kaupan pitämiseen. Niiden mielestä on kyse teknisistä määräyksistä, koska niiden noudattaminen on koodauksenpurkulaitteiden laillisen kaupan pitämisen edellytys. Espanjan hallitus kiistää direktiivin 83/189/ETY soveltuvuuden ja perustaa kantansa kansallisen oikeuden tulkintaansa, jonka mukaan rekisteröintiä koskevat säännökset ovat pelkästään toteavia. Sen mielestä kyse ei voi olla direktiivin 83/89/ETY mukaisista teknisistä määräyksistä, koska niillä tarkoitetaan vain sellaisia kansallisia säännöksiä, joiden noudattaminen on oikeudellisesti tai tosiasiallisesti pakollista kaupan pitämiselle.

62. Komissio, Canal Satélite Digital ja Belgian hallitus katsovat, että kyseessä olevat Espanjan oikeuden säännökset koskevat koodauksenpurkulaitteiden suunnittelua. On kyse teknisistä määräyksistä muiden määräysten muodossa. EFTAn

20 — Direktiivi 83/189/ETY lakkasi olemasta voimassa vuonna 1998 ja se korvattiin kodifioidulla versiolla, jota puolestaan myös muutettiin teknisiä standardeja ja määräyksiä koskevien tietojen toimittamisessa noudatettavasta menettelystä 22 päivänä kesäkuuta 1998 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 98/34/EY (EYVL L 204, s. 37) ja teknisiä standardeja ja määräyksiä koskevien tietojen toimittamisessa noudatettavasta menettelystä annetun direktiivin 98/34/EY muuttamisesta 20 päivänä heinäkuuta 1998 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 98/48/EY (EYVL L 217, s. 18).

valvontaviranomainen katsoo, että kyseiset oikeussäännökset eivät ole muita määräyksiä, koska ne eivät vaikuta suoraan käsiteltävinä olevien koodauksenpurkulaitteiden tunnusmerkkeihin.

63. Espanjan hallitus ja EFTAn valvontaviranomainen vetoavat lisäksi siihen, että kyseisten säännösten on nimenomaisesti ilmoitettu olevan tarkoitettu direktiivin 95/47/EY täytäntöönpanotoimeksi, minkä vuoksi on sovellettava direktiivin 83/189/ETY 10 artiklan 1 kohdan ensimmäisen luetelmakohdan poikkeusmääräystä. Tämän 10 artiklan tarkoituksena on hallinnon yksinkertaistaminen. Kyseiset säännökset on Espanjan hallituksen mukaan toimitettu komissiolle direktiivissä 95/47/EY säädettyjen tiedonantovelvollisuuksien mukaisesti, ja niiden on ilmoitettu muodostavan direktiivissä tarkoitettujen teknisten eritelmien noudattamista valvovan järjestelmän. Sillä tosiseikalla, että direktiiviin ei sisälly rekisteröintiä koskevia säännöksiä ja että kansallinen toimi menee siksi direktiiviä pidemmälle, ei ole Espanjan hallituksen mielestä merkitystä, kunhan toimi on direktiivin päämäärän kannalta tarpeellinen, kuten tässä tapauksessa. Belgian hallitus, Canal Satélite Digital ja komissio ovat olennaisin osin eri mieltä.

64. Espanjan hallitus viittaa lopuksi rekisteröintijärjestelmän yhteensopivuuteen telepalvelualaa koskevan direktiivin 97/13/EY kanssa.[21] Direktiivin 83/189/ETY 10 artiklan 1 kohdan ensimmäisen luetelmakohdan poikkeus koskee sen mielestä myös direktiiviä 97/13/EY. Espanjan hallituksen mielestä merkitystä ei ole sillä, että viimeksi mainittu direktiivi tuli voimaan vasta Espanjan oikeuden säännösten voimaantulon jälkeen. Kyseisillä Espanjan säännöksillä pantiin direktiivi ennalta täytäntöön, mikä on yhteisön oikeudessa sallittua.

65. Aluksi on todettava, että säännökset, jotka koskevat yhtäältä palvelujen tarjoajien ja koodauksenpurkulaitteiden rekisteröintiä ja toisaalta sitä edellytystä, että kansallisen viranomaisen on annettava ennakkoon lausunto tai tekninen kertomus, ovat myös direktiivissä 83/189/ETY kaksi erillistä asiaa, joita tutkitaan sen tähden nytkin erikseen.

A *Rekisteröintisäännökset*

66. Ennakkoratkaisukysymykset esittäneen kansallisen tuomioistuimen tavoin on lähdettävä siitä, että Espanjan oikeuden säännöksissä asetetaan koodauksenpurkulaitteiden kaupan pitämisen laillisuuden edellytykseksi palvelujen tarjoajien ja heidän käyttämiensä koodauksenpurkulaitteiden rekisteröinti.

21 — Telepalvelualan yleisten valtuutusten ja yksittäisten toimilupien yhteisistä puitteista 10 päivänä huhtikuuta 1997 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 97/13/EY (EYVL L 117, s. 15).

67. On siis tutkittava, olisiko näistä säännöksistä pitänyt tiedottaa direktiivin 83/189/ETY 8 artiklan 1 kohdan mukaisesti. Niin olisi pitänyt tehdä, jos säännökset olisivat direktiivin 83/189/ETY 1 artiklan 9 kohdan mukaisia "teknisiä määräyksiä", eikä 10 artiklan 1 kohdan ensimmäisen luetelmakohdan mukaista poikkeusta tarvitsisi soveltaa.

68. Aluksi on selvitettävä, ovatko Espanjan oikeuden säännökset sellaisia säännöksiä, jotka koskevat direktiivin 83/189/ETY 1 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen "tuotteiden" kaupan pitämistä. Rekisteröinti koskee ensinnäkin koodauksenpurkulaitteita. Niitä on pidettävä direktiivissä tarkoitettuina "tuotteina", ainakin siltä osin kuin niillä muutetaan digitaalisia televisiosignaaleja analogisiksi. Koodauksenpurkulaitteista on lisäksi teknistä apua palvelujen tarjoajille, sillä ne mahdollistavat tiettyjen digitaalisten televisiokanavien saatavuuden. Lisäksi koodauksenpurkuohjelmisto mahdollistaa tilaustelevision saatavuusrajoitusten poistamisen.

69. Rekisteröinti koskee toiseksi myös palvelujen tarjoajia, nimittäin saatavuudeltaan rajoitettujen digitaalitelevisiopalvelujen tarjoajia. On siis arvioitava, kuuluvatko palvelujen tarjoajien ja palvelujen tarjoamisen mahdollistavien laitteiden rekisteröintiä koskevat säännökset direktiivin 83/189/ETY soveltamisalaan.[22] Espanjan oikeuden säännökset tarjoavat näin ollen tilaisuuden käsitellä tuotteiden kaupan pitämistä ja palvelujen tarjoamista koskevien kansallisten säännösten eroja.

70. Palvelut eivät kuuluneet direktiivin 83/189/ETY soveltamisalaan asian kannalta merkityksellisenä ajankohtana. Tietyt palvelut, nimittäin tietoyhteiskuntaa koskevat palvelut, lisättiin vuonna 1998 kodifioidun direktiivin soveltamisalaan vasta sen viimeksi tapahtuneessa muutoksessa.[23] Lähtökohtaisesti direktiivin soveltamisalaan eivät siis kuulu (eivätkä kuuluneet asian kannalta merkityksellisenä ajankohtanakaan) kansalliset säännökset, joissa säädellään palvelujen tarjoamista sinänsä. Ei voida kuitenkaan pitää poissuljettuna, että jäsenvaltiot ovat pyrkineet säätelemään palvelujen tarjoamista siten, että ne ovat antaneet sellaisten laitteiden tai tuotteiden kaupan pitämistä koskevia säännöksiä, joiden käyttäminen on välttämätöntä tiettyjen palvelujen tarjoamiselle.

22 — Tämä on erityisen tärkeää, koska yhteisöjen tuomioistuin on käsitellyt ilmoittamisvelvollisuuksien noudattamatta jättämisen oikeudellisia seuraamuksia asiassa C-194/94, CIA Security International, tuomio 30.4.1996 (Kok. 1996, s. I-2201).

23 — Tätä direktiiviä ei sovelleta "direktiivin 89/552/ETY 1 artiklan a alakohdassa tarkoitettuihin televisiolähetyspalveluihin" (EYVL L 298, s. 23). (Direktiivin 98/34/EY 1 artiklan 2 kohta). "Televisiolähetyksellä" tarkoitetaan direktiivissä 89/552/ETY mm. "yleisön vastaanotettavaksi tarkoitettujen televisio-ohjelmien alkuperäistä lähetystä koodaamattomana tai koodattuna — — satelliittilähetys mukaan lukien." Digitaalisten televisiolähetysten tarjoaminen ei siis sinänsä nykyäänkään kuulu direktiivin soveltamisalaan.

Koska pääpaino on siltä osin oikeastaan palvelujen tarjoamisen sääntelyllä, vaikuttaa oikeutetulta kysyä, onko tällaisissa tapauksissa kuitenkin kyse säännöksestä, "jonka noudattaminen on oikeudellisesti tai tosiasiallisesti pakollista ja joka koskee [tuotteiden] kaupan pitämistä" ja joka olisi sen tähden ollut annettava tiedoksi.

71. Jos halutaan määritellä ne "tuotteita" koskevat säännökset, jotka kuuluvat tiedonantovelvollisuuden piiriin, ja ne "palveluja" koskevat säännökset, jotka eivät kuulu tai eivät välttämättä kuulu tiedonantovelvollisuuden piiriin, voidaan ottaa huomioon esimerkiksi päämäärä, joka kansallisella säännöksellä on kaupan pitämisen kannalta. Tämä lähestymistapa ei kuitenkaan vaikuta hyödylliseltä siltä osin, että määrittely lienee vaikeaa ennen kaikkea silloin, kun kaupan pitämistä koskevat kansalliset säännökset koskevat sekä itse tuotteen ominaisuuksia että sillä tuotettavien palvelujen sääntelyä.

72. Kun otetaan huomioon, että direktiivi 83/189/ETY oli yhdenmukaistamistoimi, joka perustui mm. EY:n perustamissopimuksen 100 artiklaan (josta on tullut EY 94 artikla), että muutettu direktiivi 94/10/EY annettiin mm. EY:n perustamissopimuksen 100 a artiklan (josta on tullut EY 95 artikla) nojalla ja että tavaroiden vapaa liikkuvuus ja palvelujen tarjoamisen vapaus on määritelty perustamissopimuksissa, tällainen erottelu ei todennäköisesti ole ratkaisevaa direktiivin soveltamisalan kannalta. [24]

73. Direktiivin 83/189/ETY sovellettavuuden edellytyksenä ei näin ollen pitäisi olla rekisteröintivelvollisuuden mahdollinen kohde (esim. televisiolähetyspalvelujen tarjoajat) eikä tuotteiden erityistehtävät (esim. tiettyjen digitaalisten televisiokanavien saatavuus tai televisiolähetyspalvelujen saatavuuden rajoitusten poistaminen), mikäli on selvää, että rekisteröintiä koskevat säännökset koskevat direktiivin 83/189/ETY 1 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen "tuotteiden" kaupan pitämistä. Nyt esillä olevassa tapauksessa tämä on selvää.

74. Jos Espanjan lainsäädännön mukaiset rekisteröintiä koskevat säännökset siis koskevat "tuotteiden" kaupan pitämistä, on tutkittava, ovatko ne direktiivin 83/189/ETY 1 artiklan 9 kohdassa tarkoitettuja "teknisiä määräyksiä". "Teknisiä määräyksiä" ovat direktiivin 83/189/ETY määritelmän mukaan "tekniset eritelmät" (1 artiklan 2 kohta) tai "muut vaatimukset" (1 artiklan 3 kohta).

75. Koska Espanjan lainsäädännön mukaiset rekisteröintiä koskevat säännökset eivät koske koodauksenpurkulaitteiden

24 — Alkuperäisen direktiivin 83/189/ETY ensimmäinen perustelukappale on siltä osin harhaanjohtava. Muutetun direktiivin 94/10/EY perustelukappaleissa viitataan enää "sisämarkkinoiden moitteettomaan toimintaan".

"ominaisuuksia", ne eivät ole direktiivissä tarkoitettuja "teknisiä eritelmiä". Siksi voisi olla kysymys "muista vaatimuksista". Niihin kuuluu kansallinen säännös, joka "koskee tuotteen elinkaarta markkinoille saattamisen jälkeen — — jos nämä edellytykset voivat vaikuttaa merkittävästi tuotteen koostumukseen tai sen luonteeseen, taikka sen kaupan pitämistä".

76. "Muita vaatimuksia" koskevalla säännöksellä laajennettiin direktiivin 83/189/ETY soveltamisalaa vuonna 1994. Säännöksen tulkitsemiseksi on tutkittava yhteisöjen tuomioistuimen "teknisiä eritelmiä" koskevaa oikeuskäytäntöä. Oikeuskäytännöstä ilmenee, että vain sellaiset kansalliset säännökset kuuluvat direktiivin 83/189/ETY soveltamisalaan, jotka koskevat tuotteen ominaisuuksia.[25] Lisäksi "muita vaatimuksia" koskevan säännöksen sanamuoto viittaa siihen, että kansallisen säännöksen noudattaminen vaikuttaa tuotteeseen (sen "koostumukseen" tai "luonteeseen"). Säännöstä laajennettiin käsitteellä "kaupan pitäminen".

77. Koska rekisteröintisäännösten tarkoituksena on Espanjan hallituksen mukaan digitaalitelevisiopalvelujen markkinoiden valvonta, niiden noudattamisella ei liene minkäänlaista vaikutusta tuotteiden ominaisuuksiin tai kaupan pitämiseen. Saatavuudeltaan rajoitettujen digitaalitelevisiopalvelujen tarjoajien ja heidän kaupan pitämiensä koodauksenpurkulaitteiden rekisteröiminen, jota Espanjan oikeuden säännöksissä edellytetään, ei voi näin ollen olla direktiivin 83/189/ETY 1 artiklan 3 kohdassa tarkoitettu "muu vaatimus".

78. Näin ollen on todettava, että Espanjan lainsäädännön säännökset, siltä osin kuin niissä asetetaan koodauksenpurkulaitteiden laillisen kaupan pitämisen edellytykseksi koodauksenpurkulaitteiden ja palvelujen tarjoajien rekisteröinti, eivät ole direktiivin 83/189/ETY 1 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuja "teknisiä määräyksiä", joista olisi pitänyt tiedottaa direktiivin 8 artiklan 1 kohdan mukaisesti.

79. Siltä varalta, että yhteisöjen tuomioistuin ei ole yhtä mieltä näistä päätelmistä, on käsiteltävä vielä Espanjan hallituksen väitettä siitä, että rekisteröintisäännösten direktiivin 83/189/ETY 10 artiklan 1 kohdan ensimmäisen luetelmakohdan mukaisen tiedoksiantamisvelvollisuuden noudattamatta jättäminen on laillista, koska Espanjan säännöksillä pantiin ennalta täytäntöön[26] direktiivi 97/13/EY.

80. Tämä väite perustuu ilmeisesti yhteisöjen tuomioistuimen asiassa Inter-

25 — Asia C-279/94, komissio v. Italia, tuomio 16.9.1997 (Kok. 1997, s. I-4743, 34 kohta); edellä alaviitteessä 22 mainittu asia C-194/94, tuomion 25 kohta; yhdistetyt asiat C-418/93, Semeraro ym., tuomio 20.6.1996 (Kok. 1996, s. I-2975, 38 kohta); asia C-314/98, Snellers, tuomio 12.10.2000, 37 kohta ja sitä seuraavat kohdat, (Kok. 2000, s. I-8633).

26 — Espanjan oikeuden säännökset tulivat voimaan 31.1.1997. Direktiivi 97/13/EY tuli voimaan 27.5.1997, ja sen täytäntöönpanolle asetettu määräaika päättyi 31.12.1997.

Environnement Wallonie [27] antamaan tuomioon, jonka mukaan direktiiveillä on tietty oikeusvaikutus jo ennen niiden täytäntöönpanolle asetetun määräajan päättymistä. Tähän on vastattava ensinnäkin, että mainitusta tuomiosta ei voi päätellä mitään sen suuntaista, että direktiivillä olisi oikeusvaikutuksia jo ennen sen voimaantuloa.

81. Yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan ennen direktiivin täytäntöönpanoajalle asetetun määräajan päättymistä esiintyvät oikeusvaikutukset johtuvat EY 10 artiklan [28] mukaisesta lojaliteettiperiaatteesta. Poikkeuksia — kuten direktiivin 83/189/ETY 10 artiklan 1 kohdan ensimmäinen luetelmakohta — on yhteisön tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan tulkittava periaatteessa suppeasti, eikä lojaliteettiperiaate näin ollen ole sopiva keino laajentaa sellaisten yhteisön normien soveltamisalaa, jotka tiukasti rajattujen edellytysten vallitessa sallivat yksittäisille jäsenvaltioille poikkeuksia yhteisön oikeuden soveltamisesta.

82. Tästä seuraa, ettei jäsenvaltio voi vedota direktiivin 83/189/ETY 10 artiklan 1 kohdan ensimmäisen luetelmakohdan soveltamiseksi sellaiseen yhteisön lainsäädäntöön, joka ei ole vielä tullut voimaan tiedoksiantamisvelvollisuuden ajankohtana.

27 — Asia C-129/96, Inter-Environnement Wallonie ASBL, tuomio 18.12.1997 (Kok. 1997, s. I-7411).

28 — Käsiteltävänä olevana ajankohtana EY:n perustamissopimuksen 5 artikla.

B *Kansallisten viranomaisten lausunto tai tekninen kertomus*

83. Espanjan oikeuden säännöksissä on asetettu ennakkoratkaisukysymykset esittäneen tuomioistuimen esittämällä tavalla koodauksenpurkulaitteiden kaupan pitämisen laillisuuden edellytykseksi myös Espanjan viranomaisten ennakolta antama lausunto tai tekninen kertomus, jossa vahvistetaan koodauksenpurkulaitteen yhdenmukaisuus direktiivin 95/47/EY teknisten vaatimusten kanssa.

84. *Kuninkaallisen asetuksen 136/1997 2 §:n 4 momentin 3 lauseessa säädetään seuraavaa:*

— ” — — Sen on pyydettävä kaikissa tapauksissa kertomus yleisten töiden ministeriön televiestinnän pääosaston tekniseltä yksiköltä kertomus televisiosignaalien lähetystä koskevien standardien käytöstä 24 päivänä lokakuuta 1995 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 95/47/EY täytäntöönpanemiseksi Espanjan oikeusjärjestyksessä 31.1.1997 annetun kuninkaallisen lakiasetuksen 1/1997 noudattamisesta (lopullinen, oikaistu versio).”

85. On tutkittava, voiko direktiivin 83/189/ETY 10 artiklan 1 kohdan ensimmäisen luetelmakohdan mukainen edellytys poistaa direktiivin 83/189/ETY 8 artiklan 1 kohdan mukaisen tiedoksiantamisvelvollisuuden, koska ilmeisesti on kysymys jo direktiivin 95/47/ETY yhteydessä tiedoksi annetuista kansallisista täytäntöönpanotoimista.

86. Espanjan hallitus haluaa koodauksenpurkulaitteiden hyväksymisellä ilmeisesti varmistaa direktiivissä 95/47/EY asetettujen teknisten vaatimusten noudattamisen. Direktiivin 95/47/EY 1—5 artiklaan sisältyvät tekniset vaatimukset ovat direktiivin 83/189/ETY 10 artiklan 1 kohdan ensimmäisen luetelmakohdan mukaisia "teknisiä eritelmiä".

87. Tällä perusteella on siis kysymys tapauksesta, johon on sovellettava direktiivin 83/189/ETY 10 artiklan 1 kohdan ensimmäistä luetelmakohtaa.

VIII Ratkaisuehdotus

88. Edellä esitetyn perusteella ehdotan, että yhteisöjen tuomioistuin vastaa ennakkoratkaisukysymyksiin seuraavasti:

1. EY 28 artiklaa on tulkittava siten, että sen kanssa on ristiriidassa kansallinen säännös, jossa saatavuudeltaan rajoitettujen palvelujen tarjoajille asetetaan käytettävien laitteiden — mukaan lukien muissa jäsenvaltioissa laillisesti valmistetut ja kaupanpidetyt laitteet — laillisen kaupan pitämisen välttämättömäksi edellytykseksi pääasiassa esiintyvien ennakkolupamenettelyjen kaltaisia edellytyksiä.

2. EY 49 artiklaa on tulkittava siten, että sen kanssa on ristiriidassa kansallinen säännös, jossa saatavuudeltaan rajoitettujen palvelujen tarjoajien toiminnan edellytykseksi asetetaan pääasiassa esiintyvien ennakkolupamenettelyjen kaltaisia edellytyksiä.

3. Direktiivin 94/57/EY 1—5 artiklaa on tulkittava siten, että pääasiassa esitetyn kaltaiset kansalliset säännökset eivät ole periaatteessa niiden vastaisia, jollei niihin nähden ensisijaisesta yhteisön oikeudesta muuta johdu.

4. Direktiiviä 83/189/ETY, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 94/10/EY, on tulkittava siten, että sellaiset kansalliset säännökset, joiden mukaan saatavuudeltaan rajoitettujen palvelujen tarjoajien käyttämien laitteiden laillisen kaupan pitämisen välttämättömänä edellytyksenä on,

   — että palvelujen tarjoajat ja laitteet ilmoitetaan viranomaisten ylläpitämään rekisteriin, eivät ole direktiivin 1 artiklan 9 kohdassa tarkoitettuja teknisiä määräyksiä,

   — ja että sellaiset kansalliset säännökset, joiden mukaan välttämättömänä edellytyksenä on, että palvelujen tarjoajien on esitettävä mainitun kaltainen kansallisten viranomaisten ennalta antama lausunto tai tekninen kertomus, ovat direktiivin 1 artiklan 9 kohdassa tarkoitettuja teknisiä määräyksiä, jotka olisi annettava tiedoksi, jolleivat direktiivin 10 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä luetelmakohdassa tarkoitetut edellytykset ole voimassa.